

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 8 oktober 2020*

”Begäran om förhandsavgörande – Miljö – Förordning (EG) nr 1107/2009 – Utsläppande på marknaden av växtskyddsmedel – Nödfallsåtgärder – Officiell information som lämnas till Europeiska kommissionen – Direktiv (EU) 2015/1535 – Informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter – Neonikotinoider – Skydd av bin – Principen om lojalt samarbete”

I mål C-514/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike) genom beslut av den 28 juni 2019, som inkom till domstolen den 8 juli 2019, i målet

Union des industries de la protection des plantes

mot

Premier ministre,

Ministre de la Transition écologique et solidaire,

Ministre des Solidarités et de la Santé,

Ministre de l’Agriculture et de l’Alimentation,

Agence nationale de sécurité sanitaire de l’alimentation, de l’environnement et du travail,

ytterligare deltagare i rättegången:

Association Générations futures,

Union nationale de l’apiculture française (UNAF),

Syndicat national de l’apiculture,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna L. Bay Larsen (referent), C. Toader, M. Safjan och N. Jääskinen,

generaladvokat: J. Kokott,

* Rättegångsspråk: franska.

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Union des industries de la protection des plantes, genom J.-P. Chevallier, avocat,
- Union nationale de l'apiculture française (UNAF), genom B. Fau, avocat,
- Syndicat national de l'apiculture, genom F. Lafforgue och H. Baron, avocats,
- Frankrikes regering, genom A.-L. Desjonquères och E. Leclerc, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom F. Castilla Contreras, M. Jáuregui Gómez, A. Dawes och I. Naglis, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 4 juni 2020 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 2015, s. 1) och av artiklarna 69 och 71 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 2009, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Union des industries de la protection des plantes, å ena sidan, och Premier ministre (premiärministern), ministre de la Transition écologique et solidaire (ministern för ekologisk och solidarisk omställning), ministre des Solidarités et de la Santé (ministern för solidaritet och hälsa), ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (jordbruks- och livsmedelsministern) samt Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (Nationella byrån för livsmedelssäkerhet, miljösäkerhet och arbetsmiljösäkerhet, Frankrike), å andra sidan. Målet rör förbudet mot användning av växtskyddsmedel som innehåller ett eller flera verksamma ämnen i gruppen neonikotinoider och av utsäde som behandlats med sådana medel.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2015/1535

- 3 Artikel 5.1 och 5.2 i direktiv 2015/1535 har följande lydelse:

"1. Om inte annat följer av artikel 7 ska medlemsstaterna omedelbart till kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter ... De ska också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa skäl inte redan framgår av utkastet.

...

Om avsikten med utkastet till teknisk föreskrift framför allt är att begränsa avsättningen eller användningen av ett kemiskt ämne, ett preparat eller en produkt, av hänsyn till folkhälsan eller av konsument- eller miljöskyddshänsyn, ska medlemsstaterna också överlämna antingen en sammanfattning av eller hänvisningar till alla relevanta uppgifter om ämnet, preparatet eller produkten i fråga och om kända och tillgängliga ersättningsprodukter, om sådana uppgifter finns tillgängliga, och ange vilka effekter åtgärden förväntas ha på folkhälsan och konsument- och miljöskyddet. Samtidigt ska en riskanalys lämnas in ...

Kommissionen ska omedelbart underrätta de övriga medlemsstaterna om utkastet till teknisk föreskrift och alla dokument som lämnats in. ...

...

2. Kommissionen och medlemsstaterna kan lämna synpunkter till den medlemsstat som har överlämnat ett utkast till teknisk föreskrift. Medlemsstaten ska så långt möjligt ta hänsyn till dessa då den tekniska föreskriften därefter utarbetas.”

4 I artikel 6 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får inte anta ett utkast till teknisk föreskrift före utgången av tre månader från den tidpunkt då kommissionen mottog informationen enligt artikel 5.1.

...

3. Medlemsstaterna får inte anta ett utkast till teknisk föreskrift, med undantag av utkast till föreskrifter som gäller tjänster, före utgången av tolv månader från den tidpunkt då kommissionen mottog informationen enligt artikel 5.1 i detta direktiv om kommissionen inom tre månader från samma tidpunkt tillkännager sin avsikt att föreslå eller anta ett direktiv, en förordning eller ett beslut i frågan ...

4. Medlemsstaterna får inte anta ett utkast till teknisk föreskrift före utgången av tolv månader från den tidpunkt då kommissionen mottog informationen enligt artikel 5.1 i detta direktiv om kommissionen inom tre månader från samma tidpunkt meddelar att den konstaterat att utkastet till teknisk föreskrift rör en fråga som redan täcks av ett förslag till ett direktiv, en förordning eller ett beslut ...

...

7. Punkterna 1–5 ska inte tillämpas i de fall då en medlemsstat

a) av brådskande skäl, på grund av allvarliga och oförutsebara händelser som gäller folkhälsan, djurskyddet, skyddet av växter eller den allmänna säkerheten samt, när det gäller föreskrifter för tjänster, även den allmänna ordningen, särskilt skyddet av minderåriga, måste utarbeta tekniska föreskrifter på mycket kort tid i syfte att omedelbart anta dem och sätta dem i kraft utan att samråd är möjligt, ...

...

Medlemsstaten ska i den information som avses i artikel 5 ange skälen till att de ifrågavarande åtgärderna brådskar. Kommissionen ska så snart som möjligt yttra sig om informationen. Den ska vidta lämpliga åtgärder om detta förfarande missbrukas. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet.”

5 I artikel 7.1 c i direktivet föreskrivs följande:

”Artiklarna 5 och 6 ska inte tillämpas på de lagar och andra författningar i medlemsstaterna eller de frivilliga överenskommelser genom vilka medlemsstaterna

...

c) utnyttjar de skyddsklausuler som är fastställda i bindande unionsrättsakter.”

Förordning nr 1107/2009

6 Skäl 8 i förordning nr 1107/2009 har följande lydelse:

”Syftet med denna förordning är att säkerställa en hög skyddsnivå för både människors och djurs hälsa och för miljön och samtidigt skydda konkurrenskraften för jordbruket i gemenskapen. ...”

7 Artikel 21.1 i denna förordning har följande lydelse:

”Kommissionen får när som helst ompröva godkännandet av ett verksamt ämne. Den ska ta hänsyn till en begäran från en medlemsstat om omprövning av godkännandet av ett verksamt ämne, mot bakgrund av nya vetenskapliga och tekniska rön och övervakningsuppgifter ...”

8 Artikel 49.2 i nämnda förordning har följande lydelse:

”Om det finns betydande farhågor för att behandlat utsäde ... sannolikt utgör en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön och att en sådan risk inte kan avvärjas på ett tillfredsställande sätt genom åtgärder som vidtas av den eller de berörda medlemsstaterna, ska åtgärder för att begränsa eller förbjuda användningen och/eller försäljningen av sådant behandlat utsäde omedelbart vidtas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 79.3. ...”

9 I artikel 69 i samma förordning föreskrivs följande:

”Om det är uppenbart att ett godkänt verksamt ämne ... eller ett växtskyddsmedel som har produktgodkänts i enlighet med denna förordning sannolikt utgör en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön och att en sådan risk inte kan avvärjas på ett betryggande sätt av berörda medlemsstater, ska åtgärder för att begränsa eller förbjuda användning eller försäljning av det ämnet eller den produkten omedelbart vidtas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 79.3, antingen på kommissionens eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat. ...”

10 I artikel 70 i förordning nr 1107/2009 föreskrivs följande:

”Genom undantag från artikel 69 får kommissionen i extrema nödsituationer tillfälligt anta nödfallsåtgärder efter samråd med den eller de berörda medlemsstaterna och efter att ha informerat de övriga medlemsstaterna.

De åtgärder som har vidtagits ska så snart som möjligt och senast inom tio arbetsdagar bekräftas, ändras, upphävas eller utvidgas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 79.3”

11 I artikel 71 i förordningen anges följande:

”1. Om en medlemsstat officiellt informerar kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder och inga åtgärder har vidtagits i enlighet med artiklarna 69 och 70, får medlemsstaten anta tillfälliga skyddsåtgärder. I detta fall ska medlemsstaten genast underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om detta.

2. Inom 30 arbetsdagar ska kommissionen i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 79.3 ta upp ärendet till behandling i den kommitté som avses i artikel 79.1, i syfte att förlänga, ändra eller upphäva den nationella tillfälliga skyddsåtgärden.

3. Medlemsstaten får låta den nationella tillfälliga skyddsåtgärden gälla till dess att kommissionens åtgärder har antagits.”

Genomförandeförordning (EU) 2018/783

12 I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/783 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet imidaklopid (EUT L 132, 2018, s. 31) fastställs villkoren för utsläppande på marknaden och användning av imidaklopid.

Genomförandeförordning (EU) 2018/784

13 I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/784 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet klotianidin (EUT L 132, 2018, s. 35) fastställs villkoren för utsläppande på marknaden och användning av klotianidin.

Genomförandeförordning (EU) 2018/785

14 I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/785 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet tiametoxam (EUT L 132, 2018, s. 40) fastställs villkoren för utsläppande på marknaden och användning av tiametoxam.

Fransk rätt

15 I artikel L. 253–8, II i code rural et de la pêche maritime (lag om jordbruk och havsfiske) föreskrivs följande:

”Användning av växtskyddsmedel som innehåller ett eller flera verksamma ämnen ur gruppen neonicotinoider och av utsäde som behandlats med sådana medel är förbjuden från och med den 1 september 2018.

...

Undantag från förbudet enligt punkterna 1 och 2 i denna bestämmelses punkt II kan beviljas fram till den 1 juli 2020 genom ett gemensamt beslut av jordbruksministern och ministern för miljöfrågor och hälsofrågor.

...”

16 I artikel D. 253–46–1 i denna lag, vilken infördes genom dekret nr 2018–675 av den 30 juli 2018 om definitionen av verksamma ämnen i gruppen neonikotinoider som förekommer i växtskyddsmedel (*JORF* av den 1 augusti 2018, text nr 7), föreskrivs följande:

”De ämnen i gruppen neonikotinoider som avses i artikel L. 253–8 är följande:

- Acetamiprid.
- Klotianidin.
- Imidaklopid.
- Thiaklopid.
- Tiametoxam.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Enligt artikel L. 253–8 i lagen om jordbruk och havsfiske är användning av växtskyddsmedel som innehåller ett eller flera verksamma ämnen i gruppen neonikotinoider och utsäde som behandlats med sådana medel förbjuden från och med den 1 september 2018. Enligt samma artikel kan emellertid vissa undantag från förbudet medges fram till den 1 juli 2020.

18 Den 2 februari 2017 översände Republiken Frankrike ett utkast till dekret till kommissionen i vilket de verksamma ämnen som avses i denna artikel räknades upp. Anmälan om utkastet grundade sig uttryckligen på artikel 5.1 fjärde stycket i direktiv 2015/1535 och innehöll inte någon hänvisning till förordning nr 1107/2009. I anmälan nämndes olika studier som visade att neonikotinoider hade en betydande inverkan på miljön och innebar en risk för människors hälsa.

19 Den 3 augusti 2017 besvarade kommissionen anmälan och uppgav att den delade de farhågor som Republiken Frankrike hade gett uttryck för beträffande vissa ämnen i gruppen neonikotinoider. Kommissionen preciserade dessutom att Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) hade offentliggjort slutsatser avseende tre av de ämnen som avsågs i det anmälda förslaget till dekret, vilket fick kommissionen att överväga behovet av att genomföra andra begränsningar.

20 Därefter förbjöds i genomförandeförordningarna 2018/783, 2018/784 och 2018/785 användning av imidaklopid, klotianidin och tiametoxam från och med den 19 december 2018, med undantag för behandling av odlingar i fasta växthus för växter som under hela sin livscykel befinner sig i ett växthus.

21 Den 30 juli 2018 antog premiärministern, med stöd av artikel L. 253–8 i lagen om jordbruk och havsfiske, dekret nr 2018–675, vilket har till syfte att definiera de verksamma ämnen i gruppen neonikotinoider som avses i denna artikel. Genom detta dekret infördes artikel D. 253–46–1, enligt vilken de förbjudna ämnena är acetamiprid, klotianidin, imidaklopid, thiaklopid och tiametoxam.

22 Union des industries de la protection des plantes väckte den 1 oktober 2018 talan vid Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Frankrike) om ogiltigförklaring av nämnda dekret, i den del det var oförenligt med förordning nr 1107/2009.

23 Mot bakgrund av det förfarande som föregick antagandet av dekret nr 2018–675 anser den hänskjutande domstolen att frågan om dekretet är lagenligt beror på huruvida Republiken Frankrike, enligt artikel 71 i förordning nr 1107/2009, hade möjlighet att anta dekretet som en nödfallsåtgärd,

efter att ha gett in en anmälan till kommissionen med stöd av direktiv 2015/1535 och detta trots att kommissionen hade vidtagit en rad åtgärder avseende användningen av vissa av de neonikotinoider som avses i dekretet.

24 Mot denna bakgrund beslutade Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

- ”1) Om en nationell åtgärd för att begränsa användningen av verksamma ämnen formellt har anmälts till kommissionen med stöd av artikel 5 i direktiv 2015/1535, varvid medlemsstaten emellertid även ingav en redogörelse för de omständigheter som har fått medlemsstaten att anse att ämnet kan utgöra en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön och att denna risk, med hänsyn till gällande lagstiftning, endast kan avväjas på ett betryggande sätt genom åtgärder som vidtas av medlemsstaten – en redogörelse som är tillräckligt tydlig för att kommissionen inte ska kunna missta sig och anse att den rättsliga grunden för anmälan är förordning [nr 1107/2009] – ska ... kommissionen då betrakta anmälan som ingiven i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 69 och 71 i förordningen och, vid behov, vidta åtgärder för ytterligare bevisupptagning eller åtgärder som lever upp till såväl kraven i förordningen som de farhågor som medlemsstaten har gett uttryck för?
- 2) För det fall fråga 1 besvaras jakande, ska då genomförandeförordningarna 2018/783, 2018/784 och 2018/785 ... om förbud mot användning av ämnena tiametoxam, klotianidin och imidakloprid från och med den 19 december 2018, med undantag för behandling i fasta växthus av grödor som under hela sin livscykel befinner sig i ett sådant växthus, betraktas som åtgärder som vidtagits som svar på [Republiken Frankrikes] begäran av den 2 februari 2017 om ett allmänt förbud mot användning av växtskyddsmedel som innehåller en eller flera ämnen i gruppen neonikotinoider och mot att använda utsäde som behandlats med sådana medel?
- 3) Om fråga 2 besvaras jakande, vad kan då en medlemsstat göra när den med stöd av artikel 69 i förordning nr 1107/2009 har begärt att kommissionen ska vidta åtgärder för att begränsa eller förbjuda användning av växtskyddsmedel som innehåller en eller flera ämnen i gruppen neonikotinoider och användning av utsäde som behandlats med sådana medel, om kommissionen endast delvis efterkommer begäran genom att inte begränsa användningen av samtliga ämnen i gruppen neonikotinoider, utan av endast tre av dem?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning

- 25 Union des industries de la protection des plantes har bestritt att begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning.
- 26 Organisationen har hävdat att den nationella åtgärd som är i fråga i det nationella målet inte kunde vidtas med stöd av artikel 71 i förordning nr 1107/2009, eftersom den utgör ett slutgiltigt förbud och inte en tillfällig åtgärd som vidtagits i avvaktan på att åtgärder vidtas på unionsnivå. Denna åtgärd var inte heller brådskande, eftersom den följer av en lag från år 2016 vars verkningar skjutits upp till år 2018. Åtgärden anmäldes inte heller inom ramen för det brådskande förfarande som föreskrivs i direktiv 2015/1535.

- 27 Under dessa omständigheter anser Union des industries de la protection des plantes att den första frågan, som avser iakttagandet av de processuella villkoren i artikel 71 i förordning nr 1107/2009, saknar betydelse för utgången i det nationella målet. Detsamma gäller den andra och den tredje frågan, eftersom de endast har ställts för det fall den första frågan besvaras jakande. Den andra frågan saknar dessutom samband med saken i målet vid den nationella domstolen.
- 28 EU-domstolen erinrar om att det av dess fasta praxis följer att det, inom ramen för det samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF, uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av unionsrätten (dom av den 4 december 2018, Minister for Justice and Equality och Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 29 Av detta följer att frågor som rör unionsrätten ska presumeras vara relevanta. En tolkningsfråga från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 4 december 2018, Minister for Justice and Equality och Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 30 De argument som Union des industries de la protection des plantes har anfört räcker inte för att kullkasta presumtionen att de ställda frågorna är relevanta.
- 31 Det framgår nämligen för det första att den hänskjutande domstolen i detta skede inte har fastställt räckvidden av den aktuella nationella bestämmelsen. Under dessa omständigheter kan det inte uteslutas att den domstolen, i förekommande fall genom att tolka åtgärden i överensstämmelse med unionsrätten, kan finna att bestämmelsen är av tillfällig art och att den således utgör en ”tillfällig skyddsåtgärd” i den mening som avses i artikel 71 i förordning nr 1107/2009.
- 32 För det andra kan inte varaktigheten av det nationella förfarande som föregick antagandet av den aktuella bestämmelsen vara avgörande. Denna tidsutdräkt räcker nämligen inte för att det ska vara uteslutet att åtgärden i det slutliga skedet av förfarandet kunde framstå som en ”nödfallsåtgärd” i den mening som avses i denna bestämmelse, eftersom det då var nödvändigt att vidta åtgärden för att snabbt hantera en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön.
- 33 Vad för det tredje gäller den omständigheten att det brådskande förfarandet enligt direktiv 2015/1535 inte har tillämpats för att anmäla den aktuella nationella åtgärden till kommissionen, ska det påpekas att den första frågan syftar till att ge den hänskjutande domstolen de upplysningar om unionsrätten som är nödvändiga för att avgöra huruvida, och i förekommande fall på vilka villkor, en anmälan enligt detta direktiv kan beaktas enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 71 i förordning nr 1107/2009. Prövningen av detta argument som anförts av Union des industries de la protection des plantes är således direkt kopplad till svaret på denna fråga och kan därför inte få till följd att frågan ska avvisas (se, analogt, dom av den 17 januari 2019, KPMG Baltics, C-639/17, EU:C:2019:31, punkt 11, och dom av den 3 december 2019, Iccrea Banca, C-414/18, EU:C:2019:1036, punkt 30).
- 34 Vad för det fjärde gäller förhållandet mellan den andra frågan och saken i det nationella målet, konstaterar domstolen att denna fråga syftar till att få klarhet i huruvida det kan anses att vissa av kommissionens åtgärder efter Republiken Frankrikes anmälan har vidtagits med anledning av denna anmälan. Eftersom den hänskjutande domstolen, för att kunna avgöra det nationella målet, måste fastställa huruvida dekret nr 2018–675 kunde antas av Republiken Frankrike med stöd av artikel 71 i

förordning nr 1107/2009, och eftersom medlemsstaterna, enligt den bestämmelsen, endast får vidta åtgärder om kommissionen inte har gjort det, kan det inte anses att det är uppenbart att den andra frågan helt saknar samband med saken i målet vid den nationella domstolen.

35 Tolkningsfrågorna kan följaktligen tas upp till prövning.

Den första frågan

36 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 5 i direktiv 2015/1535 och artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 ska tolkas så, att en anmälan, enligt artikel 5 i direktivet, om en nationell åtgärd som innebär ett förbud mot användning av vissa verksamma ämnen som omfattas av förordningen, ska likställas med att medlemsstaten officiellt informerar kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder, i den mening som avses i artikel 71.1 i nämnda förordning, om anmälan i fråga innehåller en tydlig redogörelse för de omständigheter som visar dels att dessa verksamma ämnen kan utgöra en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön, dels att den risken endast kan avvärijas på ett betryggande sätt genom åtgärder som vidtas av den berörda medlemsstaten.

37 I artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 föreskrivs att om en medlemsstat officiellt informerar kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder och inga åtgärder har vidtagits i enlighet med artiklarna 69 och 70, får medlemsstaten anta tillfälliga skyddsåtgärder. Medlemsstaten ska i så fall genast underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om detta.

38 Enligt artikel 69 i nämnda förordning får kommissionen vidta nödfallsåtgärder för att begränsa eller förbjuda användningen eller försäljningen av ett verksamt ämne eller ett växtskyddsmedel om det är uppenbart att detta ämne eller medel, vilket har produktgodkänts i enlighet med samma förordning, sannolikt utgör en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön och att en sådan risk inte kan avvärijas på ett betryggande sätt av den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna. Enligt artikel 70 i förordning nr 1107/2009 har kommissionen möjlighet att i extrema nödsituationer vidta sådana nödfallsåtgärder efter ett förenklat förfarande.

39 Det förfarande som har inrättats genom artikel 71 i denna förordning syftar således till att göra det möjligt för kommissionen – eller, om kommissionen inte agerar, en medlemsstat – att vidta nödfallsåtgärder för att reglera användning eller försäljning av vissa ämnen eller produkter när sådana åtgärder framstår som nödvändiga för att skydda människors eller djurs hälsa eller miljön.

40 I artikel 5 i direktiv 2015/1535 föreskrivs att medlemsstaterna omedelbart ska överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter till kommissionen. Därefter får utkastet enligt artikel 6 i direktivet inte antas förrän kommissionen och övriga medlemsstater har haft möjlighet att yttra sig däröver.

41 Även om det förfarande som föreskrivs i direktivet enligt vad som anges i artikel 5.1 fjärde stycket däri kan avse åtgärder som vidtas av en medlemsstat för att begränsa avsättningen eller användningen av ett kemiskt ämne eller en kemisk produkt av hänsyn till folkhälsan eller miljöskyddshänsyn, är det dock så att de båda förfaranden som avses i den första frågan utgör två olika förfaranden.

42 För det första konstaterar EU-domstolen att artikel 5 i direktivet i princip är tillämplig på alla utkast till tekniska föreskrifter. Artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 avser däremot åtgärder som är tillämpliga på ämnen och produkter som godkänts i enlighet med denna förordning.

43 För det andra har den anmälan som inleder det förfarande som föreskrivs i artikel 5 i detta direktiv inte samma funktion som den officiella informationen till kommissionen genom vilken förfarandet enligt artikel 71 i förordning nr 1107/2009 inleds, eftersom nämnda anmälan syftar till att göra det möjligt för kommissionen och de andra medlemsstaterna att inkomma med synpunkter, medan det främsta

syftet med den officiella informationen är att förmå kommissionen att reagera på densamma genom att vidta de nödfallsåtgärder som är nödvändiga för att avvärja de risker som den berörda medlemsstaten har konstaterat.

- 44 De följder som unionslagstiftaren har föreskrivit i fråga om den anmälan och den information som avses i artikel 5 i direktiv 2015/1535 respektive artikel 71 i förordning nr 1107/2009 är, för det tredje, inte av samma slag. Medan anmälan i princip får till följd att antagandet av utkastet ska skjutas upp kan sådan information som avses i artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009, under vissa omständigheter, medföra att den berörda medlemsstaten har möjlighet att utan dröjsmål vidta tillfälliga skyddsåtgärder på nationell nivå.
- 45 I det avseendet påpekar EU-domstolen att förfarandet enligt artikel 5 i direktiv 2015/1535 visserligen också kan leda till att den berörda medlemsstaten omedelbart vidtar åtgärder, om den utnyttjar den möjlighet som införts i artikel 6.7 a i samma direktiv. Denna möjlighet utgör emellertid ett undantag som dessutom endast får utnyttjas om ett villkor som inte anges i artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 är uppfyllt, nämligen att den situation som den aktuella nödfallsåtgärden avser är oförutsebar.
- 46 För det fjärde påpekar EU-domstolen att artikel 71.1 i nämnda förordning, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, ska likställas med en skyddsklausul.
- 47 Att de förfaranden som föreskrivs i artikel 5 i direktivet respektive i artikel 71 i nämnda förordning är olika förfaranden bekräftas således av artikel 7.1 c i samma direktiv, i vilken det föreskrivs att artiklarna 5 och 6 i direktivet inte ska tillämpas på bestämmelser i medlemsstaterna genom vilka dessa utnyttjar de skyddsklausuler som är fastställda i bindande unionsrättsakter.
- 48 Även om det framgår av EU-domstolens praxis att en medlemsstat som utnyttjar den möjlighet att vidta nödatgärder som fastställs i en unionsrättsakt måste iaktta både de materiella villkor och de villkor avseende förfarandet som anges i denna rättsakt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 september 2011, Monsanto m.fl., C-58/10–C-68/10, EU:C:2011:553, punkt 69, och dom av den 13 september 2017, Fidenato m.fl., C-111/16, EU:C:2017:676, punkt 32) ska det inte desto mindre konstateras att det är tillräckligt att medlemsstaten ”officiellt informerar” kommissionen för att ärendet ska anhängiggöras vid denna enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009, och inga särskilda formkrav gäller i detta avseende.
- 49 Det ska dessutom erinras om att unionen och medlemsstaterna, enligt principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU, ska respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av fördragen. EU-domstolen har i det avseendet slagit fast bland annat att denna princip inte bara innebär att medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa unionsrättens tillämplighet och verkan utan även att unionsinstitutionerna ska ha motsvarande skyldighet att lojalt samarbeta med medlemsstaterna (dom av den 4 september 2014, Spanien/kommissionen, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punkt 87, och dom av den 19 december 2019, Amoena, C-677/18, EU:C:2019:1142, punkt 55).
- 50 Det ska även erinras om att bland skyddsreglerna i unionens rättsordning återfinns principen om god förvaltningssed, vilken medför en skyldighet för den behöriga institutionen att omsorgsfullt och opartiskt undersöka alla omständigheter som är relevanta i det enskilda fallet (dom av den 29 mars 2012, kommissionen/Estland, C-505/09 P, EU:C:2012:179, punkt 95 och där angiven rättspraxis).
- 51 Trots att de förfaranden som föreskrivs i artikel 5 i direktiv 2015/1535 respektive i artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 utgör olika förfaranden, kan inte kommissionen under angivna omständigheter, med hänsyn till målet att skydda människors och djurs hälsa och miljön enligt skäl 8 i förordningen, förneka att en anmälan av ett förslag till teknisk föreskrift som gjorts med tillämpning av

nämnda artikel 5 är relevant för tillämpningen av nämnda artikel 71.1, om de omständigheter som redovisas i anmälan räcker för att kommissionen ska kunna förstå att den berörda medlemsstaten borde ha informerat kommissionen med stöd av artikel 71.1 i förordningen.

- 52 Det sistnämnda villkoret är uppfyllt när det i en anmälan anges dels att ett godkänt verksamt ämne eller ett godkänt växtskyddsmedel medför en risk som det anmälda utkastet syftar till att avvärja, dels att det är omöjligt att avvärja denna risk om inte gällande lagstiftning skyndsamt kompletteras med ytterligare åtgärder.
- 53 I ett sådant fall ankommer det på kommissionen att fråga den berörda medlemsstaten om det ska anses att denna anmälan utgör officiell information enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009.
- 54 För det fall kommissionen inte har begärt någon sådan upplysning från denna medlemsstat, ska det anses att kommissionen genom nämnda anmälan officiellt informerades om att det var nödvändigt att vidta nödfallsåtgärder i den mening som avses i artikel 71.1 i nämnda förordning.
- 55 I förevarande fall framgår det av själva lydelsen av den första frågan att den hänskjutande domstolen, som ensam är behörig att bedöma de faktiska omständigheterna inom ramen för det förfarande som föreskrivs i artikel 267 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 maj 2020, Azienda Municipale Ambiente, C-15/19, EU:C:2020:371, punkt 26 och där angiven rättspraxis), anser att sådana omständigheter som anges i punkt 52 ovan faktiskt framgår av Republiken Frankrikes anmälan.
- 56 Det framgår inte heller av beslutet om hänskjutande eller av handlingarna i målet att kommissionen har frågat Republiken Frankrike om det ska anses att Republiken Frankrike genom denna anmälan officiellt har informerat kommissionen enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009.
- 57 Det ska under alla omständigheter understrykas att den omständigheten att en medlemsstats officiella information till kommissionen redan innehåller ett utkast till åtgärd inte befriar denna medlemsstat från skyldigheten att omedelbart underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om det slutliga antagandet av denna åtgärd i enlighet med artikel 71.1 andra meningen i förordning nr 1107/2009.
- 58 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande: Artikel 5 i direktiv 2015/1535 och artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 ska tolkas så, att en anmälan, enligt artikel 5 i direktivet, om en nationell åtgärd som innebär ett förbud mot användning av vissa verksamma ämnen som omfattas av förordningen, ska likställas med att medlemsstaten officiellt informerar kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder, i den mening som avses i artikel 71.1 i nämnda förordning, om
- anmälan i fråga innehåller en tydlig redogörelse för de omständigheter som visar dels att dessa verksamma ämnen kan utgöra en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön, dels att den risken inte kan avvärjas på ett betryggande sätt om den berörda medlemsstaten inte skyndsamt vidtar åtgärder, och om
 - kommissionen har underlåtit att fråga denna medlemsstat om det ska anses att denna anmälan utgör officiell information enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009.

Den andra frågan

- 59 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 ska tolkas så, att genomförandeförordningarna 2018/783, 2018/784 och 2018/785 kan anses utgöra åtgärder som kommissionen vidtagit med anledning av den anmälan som Republiken Frankrike gjorde den 2 februari 2017.
- 60 I artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 preciseras att en medlemsstat, efter att officiellt ha informerat kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder, får vidta tillfälliga skyddsåtgärder om ”inga åtgärder har vidtagits i enlighet med artiklarna 69 och 70” i förordningen.
- 61 Det framgår således av själva ordalydelsen i artikel 71.1 att det endast är om kommissionen vidtar åtgärder med stöd av artiklarna 69 eller 70 i förordningen som den berörda medlemsstaten är förhindrad att vidta nödfallsåtgärder.
- 62 Denna slutsats stöds av förordningens allmänna systematik.
- 63 EU-domstolen erinrar om att, såsom framgår av punkt 39 ovan, syftet med att en medlemsstat officiellt informerar kommissionen enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 är att inleda ett förfarande som är avsett att säkerställa att kommissionen eller, om kommissionen inte agerar, den berörda medlemsstaten vidtar nödfallsåtgärder.
- 64 Unionslagstiftaren har således infört ett specifikt förfarande för brådskande ärenden som har ett nära samband med de förfaranden för brådskande ärenden som föreskrivs i artiklarna 69 och 70 i förordningen, vilka, i likhet med artikel 71 i förordningen, ingår i kapitel IX i förordningen. Bestämmelserna om dessa typer av förfaranden avser däremot inte andra förfaranden som föreskrivs i samma förordning och ska därför anses vara fristående från dessa förfaranden.
- 65 Det förfarande som föreskrivs i artikel 71 i förordning nr 1107/2009 skiljer sig särskilt från förfarandet för översyn av godkännandet av ett verksamt ämne enligt artikel 21 i denna förordning, vilket även det kan inledas på begäran av en medlemsstat.
- 66 Genomförandeförordningarna 2018/783, 2018/784 och 2018/785 har inte antagits med stöd av artiklarna 69 eller 70 i förordning nr 1107/2009, utan på grundval av andra bestämmelser i förordningen.
- 67 Den andra frågan ska således besvaras enligt följande: Artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 ska tolkas så, att genomförandeförordningarna 2018/783, 2018/784 och 2018/785 inte kan anses utgöra åtgärder som kommissionen vidtagit med anledning av den anmälan som Republiken Frankrike gjorde den 2 februari 2017.

Den tredje frågan

- 68 Mot bakgrund av svaret på den andra frågan, saknas det anledning att besvara den tredje frågan.

Rättegångskostnader

- 69 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster och artikel 71.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG ska tolkas så, att en anmälan, enligt artikel 5 i direktivet, om en nationell åtgärd som innebär ett förbud mot användning av vissa verksamma ämnen som omfattas av förordningen, ska likställas med att medlemsstaten officiellt informerar Europeiska kommissionen om behovet av att vidta nödfallsåtgärder, i den mening som avses i artikel 71.1 i nämnda förordning, om**
 - anmälan i fråga innehåller en tydlig redogörelse för de omständigheter som visar dels att dessa verksamma ämnen kan utgöra en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa eller för miljön, dels att den risken inte kan avvärijas på ett betryggande sätt om den berörda medlemsstaten inte skyndsamt vidtar åtgärder, och om
 - Europeiska kommissionen har underlåtit att fråga denna medlemsstat om det ska anses att denna anmälan utgör officiell information enligt artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009.
- 2) **Artikel 71.1 i förordning nr 1107/2009 ska tolkas så, att kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/783 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet imidaklopid, kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/784 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet klotianidin och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/785 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet tiametoxam, inte kan anses utgöra åtgärder som kommissionen vidtagit med anledning av den anmälan som Republiken Frankrike gjorde den 2 februari 2017.**

Underskrifter